1° *Scriptura sacra*. Ezech. XXXIII, 11 : *Vivo ego, dicit Dominus : nolo mortem impii, sed ut convertatur impius a via sua, et vivat;* I Tim. II, 4 : *Deus vult omnes homines salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire*. Hæc verba sunt generalia : ergo Deus vult salutem omnium hominum : atqui recte dici non posset eum velle salutem eorum quibus non concederet nec offerret gratiam saltem remote sufficientem : ergo 1°.

2° *Auctoritate summorum Pontificum*, nempe 1° Alexandri VIII, qui propositionem a nobis p. 343 relatam censura percussit, et Clementis XI, qui inter centum et unam propositiones *Quesnel*, sequentem n. 27 damnavit: *Fides est prima gratia et fons omnium aliarum*. Hæc propositio, in mente Jansenianorum, tenebat infidelibus non præstari nec offerri gratiam sufficientem : ergo, in mente Pontificis eam damnantis, infidelibus datur gratia sufficiens. Ergo 2°.

3° *Testimonio SS. Patrum et Doctorum*. S. Aug., Enarrat. in Ps. XXIII, n. 7 : « Cum autem Verbum etiam » caro factum est et habitavit in nobis, mortalitatem nos» tram suscipiens, non permisit ullum mortalium excu» sare se de umbra mortis; et ipsam enim penetravit » Verbi calor. » At infideles, si omni gratia destituerentur, se excusare possent.

S. Thom., de Veritate, q. 14, ad 2, art. 1 : « Si quis » enutritus in sylvis, inter bruta animalia, ductum ra» tionis naturalis sequeretur in appetitu boni et fuga » mali, certissime est tenendum quod ei Deus vel per » internam inspirationem revelaret ea quæ sunt ad cre» dendum necessaria, vel aliquem fidei prædicatorem ad » eum dirigeret sicut misit Petrum ad Cornelium. » Porro omnes ductum rationis naturalis sequi possunt. Ergo 3°.

4° *Ratione*. Docetur enim apud catholicos Deum velle salutem omnium hominum, Christum pro omnibus mortuum esse, neminem perire, nisi sua culpa : atqui hæc vera non essent, si cunctis infidelibus non adessent gratiæ saltem remote sufficientes : ergo 4°.

Dices 1° : S. Aug. de Prædestinatione sanctorum, cap. 9, sic habet : « Fides et inchoata et perfecta donum Dei est, » et hoc donum quibusdam dari, quibusdam non dari » omnino non dubitet qui non vult manifestissimis sa» cris litteris repugnare. » Ergo sunt, inter infideles, quibus deest gratia fidei.

R. Dist. conseq. Quibus deest gratia fidei efficax aut proxime sufficiens, *conc.;* etiam gratia remote sufficiens, *nego conseq.*

Cæterum, ut quæstio rectius intelligatur, et solutio earum objectionum magis evidens fiat, distinguendum est inter gratias fidem præcedentes, et gratias fidei aut fidem sequentes. Priores hominem non elevant ad statum supernaturalem, sed tantum illum adjuvant ad bonum morale, videlicet ad legem naturalem naturaliter implendam. Posteriores vero sunt principia operum supernaturalium, et hominem conducere possunt ad salutem.

Inst. Idem S. Aug., lib. de Gestis Pelagii, cap. 14, n. 34, dicit fidem esse *initium unde bona opera incipiunt*, et sic in variis aliis locis : ergo infideles, quibus deest fides, nullius boni sunt capaces.

R. Nego conseq. Nam fides est quidem initium bonorum operum supernaturalium, quod omnes fatentur, sed non est initium conversionis, nec igitur prima gratia; dantur quippe gratiæ quibus infideles præveniuntur et ad fidem disponuntur : ergo fides non est prima gratia, ut Clemens XI definivit, propositionem *Quesnel* modo citatam damnando, nec igitur initium omnium bonorum operum, sine ulla exceptione.

Eodem sensu intelligenda sunt verba concilii Trident., sess. 6, cap. 8 : *Fides est humanæ salutis initium.*

Dices 2° : Sequens Baii propositio, n. 68 : *Infidelitas pure negativa, in his quibus Christus non est prædicatus, peccatum est*, damnata fuit : unde sequitur infidelitatem negativam non esse peccatum : at si cunctis infidelibus concedantur vel offerantur gratiæ sufficientes, infidelitas etiam negativa erit peccatum. Ergo.

R. Nego min. Illud enim non imputatur ad peccatum quod non fuit volitum, saltem in sua causa : atqui infidelitas negativa non fuit volita in causa, nempe in abusu gratiæ remote sufficientis; aliquid enim non censetur volitum in causa, nisi prævisum fuerit aut prævideri potuerit : at infideles negativi non præviderunt, nec prævidere potuerunt fidem sibi denegandam fore propter abusum gratiæ remote sufficientis : ergo hæc infidelitas ipsis non imputanda est quasi esset peccatum.

Eo sensu, S. Aug. intellexit obdurationem cordis esse pœnam peccati, non vero peccatum.

SECTIO QUARTA. — An gratia sufficiens concessa vel præparata fuerit omnibus Judæis in veteri Lege.

Certum est Judæos justificari non potuisse *per ipsam litteram legis Moysi;* sunt verba conc. Trid., sess. 6, c. 1 : quia *lex subintravit,* inquit Apostolus, Rom. v, 20, *ut abundaret delictum,* id est, ut cognosceretur delictum, vel ut occasione legis ex malitia hominis abundaret delictum; vim autem illud auferendi non habebat. Multi tamen justificati sunt sub veteri lege, sed fide in Christum venturum, ut Abel, Henoch, Noe, Abraham, etc. Multis ergo Judæis concessæ sunt gratiæ sufficientes et efficaces tempore veteris legis : difficultas est an cunctis Judæis concessæ vel oblatæ fuerint gratiæ saltem remote sufficientes. Negant iterum Jansenius et asseclæ ejus; affirmant vero omnes catholici.

PROPOSITIO.

Cunctis Judæis in veteri Lege concessæ vel oblatæ fuerunt gratiæ saltem remote sufficientes.

Prob. Scriptura sacra, auctoritate Clementis XI, testimonio S. Aug. et S. Thom. et ratione.

1° *Scriptura sacra.* Deut. XXX, 11 : *Mandatum hoc quod ego præcipio tibi hodie non supra te est;* ibi agitur de tota lege, ut ex versibus sequentibus patet : ergo Judæi totam

legem implere poterant : porro illam totam implere non poterant sine gratia, *ex dictis supra,* pag. 330 : ergo 1°.

2° *Auctoritate Clementis XI,* qui sequentem damnavit propositionem *Quesnel,* n. 7 : « Quæ utilitas pro homine » in veteri fœdere, in quo Deus illum reliquit propriæ » infirmitati, imponendo ipsi legem suam? » Ergo homo adjuvabatur gratia, quæ certe debebat esse sufficiens.

3° *Testimonio S. Aug.* qui, lib. de Spiritu et Littera, cap. 19, ait : « Lex ergo data est ut gratia quæreretur, et » gratia data est ut lex impleretur. Neque enim suo vitio » non implebatur lex, sed vitio prudentiæ carnis, quod » vitium per legem demonstrandum, per gratiam sanan- » dum fuit. » Lex semper impleri potuit; non potuit impleri sine gratia : ergo.

S. Thom. qui, 1 2, q. 98, art. 2, ad 4, sic habet : « Di- » cendum quod, quamvis lex vetus non sufficeret ad » salvandos homines, tamen aderat aliud auxilium a Deo » hominibus simul cum lege, per quod salvari poterant, » scilicet fides Mediatoris. » *Ita cæteri doctores catholici.* Ergo 3°.

4° *Ratione.* Judæi totam legem implere tenebantur sub peccato, ut patet ex perpetuis exhortationibus Prophetarum : atqui eam implere non poterant sine gratia, confitente ipso Jansenio : ergo vel omnes gratia sufficienti donabantur, vel peccatum erat necessarium : porro peccatum necessarium omni sensui repugnat, quidquid in contrarium affirmare audeat Jansenius qui, lib. 3 de Gratia Christi, dicere non erubescit *Vetus Testamentum nihil aliud fuisse quam magnam quàmdam quasi comœdiam.* Ergo 4°, etc.; aliunde, etc. Ergo.

Dices 1° : Lex vetus sæpe vocatur ab Apostolo *lex mortis, lex peccati.* Ergo.

R. Dist. ant. Sæpe vocatur *lex mortis, lex peccati,* per oppositionem ad legem gratiæ quæ dat vitam et delet peccatum, *conc.;* quia talis est in se et gratiam excludit, *nego ant.* Ratio hujus distinctionis desumitur ex dictis in initio præsentis distinctionis.

Lex vetus dicitur etiam *lex peccati* et *lex mortis,* quia

erat occasio peccati, ostendendo malum vitandum et non ex se conferendo vires ad vincendum, ideoque, non ex se, sed propter malitiam hominis, deducebat ad mortem.

Dices 2° : S. Aug. variis in locis, v. g., in Serm. 9 de Decem chordis, dicit amorem in veteri lege non exstitisse, sed timorem : atqui cum solo timore non datur gratia sufficiens : ergo.

R. 1°. *Nego maj.* Nam lib. de Moribus Ecclesiæ, cap. 28, redarguit ex professo Manichæos, qui, convenientes Deum et proximum diligendos esse, negabant hoc in Veteri Testamento contineri. Quando dicit amorem in veteri lege non exstitisse, et alia hujusmodi, hæc accipienda sunt tantum in sensu relativo, scilicet ut vividius innotescat præcipuus character novæ legis, qui est charitas.

R. 2°. *Nego min.* Nam, *Initium sapientiæ timor Domini*, Psalm. cx, 10 : ergo cum timore dari potest gratia saltem remote sufficiens quæ ad dilectionem ducere potest.

Dices 3° : Multum datur discrimen inter veterem et novam legem : atqui jam dici non potest tale existere discrimen inter utramque, si omnibus Judæis sub veteri lege datæ fuerint gratiæ sufficientes : ergo.

R. Nego min. ob multiplicem rationem : 1° lex vetus non continebat gratiam, lex nova eam habet et producit; 2° multo uberior est gratia in nova lege quam in veteri; 3° gratia in veteri lege non istius, sed novæ legis erat, siquidem non concedebatur, nisi intuitu meritorum Christi ; 4° lex vetus recte dicitur *lex timoris, lex sterilis, lex mortis*, etc., dum lex nova merito vocatur *lex dilectionis, lex gratiæ, lex vitæ*, etc. Ergo.

Sectio quinta. — An ipsis parvulis dentur gratiæ sufficientes.

Non agitur 1° de parvulis qui gratia baptismatis vel privilegio martyrii, ut SS. Innocentes, regenerantur; certum est enim gratiam illis non deesse.

Non agitur 2° de gratia intellectus et voluntatis, illius quippe non sunt capaces ; sed de gratia externa qua saluti eorum sufficienter provideatur.

Non agitur 3° de concessione illius gratiæ, siquidem hic agitur de iis qui illam non recipiunt; sed petitur an omnibus parvulis præparetur medium quo salvari possint.

Non agitur iterum 4° de parvulis Christianorum qui nascuntur et vivunt ; remedium enim ipsis a Deo paratum est et sola parentum aut vicinorum culpa non applicatur.

5° Eadem ratio esse videtur pro iis qui in utero matrum culpa parentum aut aliorum suffocantur ; si enim beneficium remedii ipsis destinati non percipiant, hoc parentibus aliisve tribuendum est, et non Deo, qui illius applicationem sincere volebat.

Itaque tota difficultas versatur circa parvulos infidelium baptisma penitus ignorantium, et maxime circa eos qui in utero matrum vi legum naturæ decedunt. Plures, inter quos *Vasquez*, fatentur eos gratia vere sufficienti destitutos esse, idque sine ulla injustitia ex parte Dei, qui poterat Salvatorem non concedere, et dato Salvatore, nemini debet gratias ad salutem necessarias. Sufficit ut infantes cum solo originali peccato decedentes non eodem modo plectat ac adultos peccatis actualibus commaculatos : atqui certe non ita eos plectit, cum sit fons et regula omnis justitiæ. Itaque, seposita vana curiositate, inscrutabilia ejus decreta adoranda sunt, et dicendum : *Justus es, Domine, et rectum judicium tuum*, Ps. cxviii, 137.

Attamen communissime docent theologi Deum sincere velle salutem hujusmodi parvulorum, iisque sufficienter providisse; nam, inquiunt, constat ex Scriptura Deum velle *omnes homines salvos fieri :* ergo vel hujusmodi parvuli non sunt homines, vel dicendum est Deum eis sufficienter providisse : atqui defendi non potest eos non esse homines : ergo.

At explicare modum quo eis sufficienter providerit, opus arduum est, vires humanas superans. Duæ tamen potissimum celebrantur hypotheses quas breviter exponemus.

1ª sic se habet : Ut Deus saluti hujusmodi parvulorum

providisse censeatur, hæc sufficiunt : 1 illum instituisse remedium generale, a quo nullum excluserit; 2° illud per causas secundas applicandum eis sincere offerre; 3° causis secundis per specialem providentiam derogare non teneri, et 4° vi hujusmodi causarum, accidere prædictos infantes sine baptismo decedere : atqui hæc omnia admitti possunt, nullam quippe involvere videntur repugnantiam : ergo.

2ª Hypothesis tenet infantes in utero materno non præfocari nisi culpa aut negligentia parentum, qui, si gratiis sibi concessis recte usi fuissent, eos ad lucem et ad baptismatis gratiam conduxissent. Idem, *a fortiori*, dicunt de parvulis infidelium ante usum rationis decedentibus : si gratia regenerationis careant, hoc fit sola culpa vel negligentia parentum, qui recte vivendo gratiam fidei obtinuissent, eamque infantibus suis transmittere potuissent. Ergo.

Neutra solutio plene satisfacit; imo, utraque gravibus impugnari potest rationibus; nec tamen aliam planiorem novimus. Itaque difficultatem relinquimus insolutam, et statim quærimus an Deus sincere velit omnes homines salvos fieri.

Sectio sexta. — An Deus sincere velit omnes homines salvos fieri.

Sub multiplici respectu consideratur voluntas Dei; sed sepositis iis quæ ad scopum nostrum præsentem non pertinent, hæc statuimus :

Dividitur 1° in antecedentem et consequentem. *Antecedens* ea est qua Deus vult aliquod in se, ab omnibus circumstantiis, juxta nostrum concipiendi modum, abstrahendo, v. g., voluntas qua creando homines in justitia, voluit eos ad gloriam pervenire. Voluntas *consequens* illa est qua vult aliquid propter aliud, v. g., damnationem quorumdam hominum propter eorum peccata.

Dividitur 2° in absolutam et conditionatam. Voluntas Dei est *absoluta* quando illius effectus a nulla pendet conditione : talis fuit voluntas creandi mundum. Est autem *conditionata*, si effectus ab aliqua conditione pendeat,

qualis est voluntas salvandi justos, si in justitia perseverent.

Dividitur 3° in efficacem et inefficacem. Voluntas *efficax* ea est qua Deus vult et producit effectum, non obstantibus qualibuscumque causis : inefficax vero ea est quæ ab aliqua pendens conditione, suum non obtinet effectum, quia deest conditio.

Certum est 1° Deum, creando Adam in justitia, voluisse, voluntate antecedente, ejus et totius generis humani salutem; alium quippe finem sibi proponere non potuit; sed voluntas ista fuit conditionata.

Certum est 2° illum, posito peccato originali, statuisse, voluntate consequenti absoluta, Salvatorem hominibus concedere.

Verum petitur an, promittendo Salvatorem, sinceram habuerit voluntatem omnes homines adjutorio ejus salvari posse, et omnibus præstiterit auxilia etiam relative sufficientia?

Circa hoc punctum errarunt 1° Pelagiani, asserentes Deum æqualiter salutem omnium velle, omnesque solis naturæ viribus salvari posse;

2° Prædestinatiani, affirmantes Deum solos electos salvari velle, atque pro iis solis Christum mortuum esse;

3° Calviniani, inter quos alii censent Deum quorumdam tantum salutem velle, et alios a gloria etiam ante peccatum originale exclusisse, dicuntur *Antelapsarii*; et alii contendentes quosdam, posito peccato originali, a salute exclusos esse, et idcirco vocantur *Postlapsarii*;

4° Janseniani, qui, fatentes Deum ante peccatum originale salutem omnium voluisse, contendunt illum, post peccatum originale, solos electos salvari velle, eisque solis gratias relative sufficientes præparavisse.

Non negant tamen aliis offerri gratias, sed parvas, debiles et in præsentibus circumstantiis ad vincendam cupiditatem insufficientes.

Catholici vero doctores censent Deum salutem omnium velle, ipsisque, vel saltem aliis quam prædestinatis, gratias relative sufficientes concedere vel offerre.

Nonnulli tamen, ut cardinalis *Sfondrat* et *Vasquez*, excipiunt infantes sine baptismate decedentes, asseruntque gratias vere sufficientes ipsis deesse.

Cum salus obtineri non possit nisi per Christum, certum est Christum mortuum esse pro iis omnibus quorum Deus vult salutem, et Deum velle salutem eorum pro quibus mortuus est Christus. Extra dubium est Christum pro omnibus mortuum esse ratione sufficientiæ pretii redemptionis ; cum enim ipsius merita infiniti sint valoris, omnia peccata existentia et possibilia expiare possunt. Quæritur autem an Christus moriens pretium sanguinis sui pro omnibus obtulerit, et gratias relative sufficientes omnibus præparaverit.

His notatis, duas sequentes statuemus propositiones.

PROPOSITIO PRIMA.

De fide est Deum velle salutem aliorum quam prædestinatorum, et Christum pro aliis quam prædestinatis mortuum esse.

Prob. Illa propositio tenenda est quæ est de fide, probatur Scriptura sacra, testimonio SS. Patrum, auctoritate cleri Gallicani, et ratione : atqui propositio nostra est de fide, probatur Scriptura sacra, etc.

1° *Est de fide.* In Symbolo enim Constantinopolitano, singulis diebus dominicis et festivis cantamus : *Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de cœlis, et incarnatus est..... Crucifixus pro nobis, passus et sepultus est.* Ergo singuli fideles credere tenentur Deum velle eorum salutem, Christum pro seipsis mortuum esse : atqui tamen omnes non sunt prædestinati : ergo.

Insuper, quinta Propositio Jansenii, eo sensu intellecta quod Christus pro salute duntaxat prædestinatorum mortuus sit, a summis pontificibus Innocentio X et Alexandro VII damnata est ut hæretica, et Constitutiones eorum ab omnibus ecclesiis receptæ sunt. Ergo.

2° *Prob. Scriptura sacra.* Joan. VI, 39 : *Hæc est autem voluntas ejus qui misit me Patris, ut omne quod dedit mihi non perdam ex eo, sed resuscitem illud in novissimo die.* Attamen omnes qui credunt in Christum, seu qui illi dati sunt, non salvantur, ut ipse ait, Joan. XVII, 12 : *Quos dedisti mihi custodivi, et nemo ex iis periit, nisi filius perditionis.* Jansenistæ verterunt quidem in Novo Testamento Montensi, *sed filius perditionis*, ponendo *sed* loco *nisi*, quasi filius perditionis non fuisset ex iis quos Pater dederat Filio. Verum hæc interpretatio admitti non potest ; 1° quia textui sacro contraria est ; 2° quia sensui interpretum ac theologorum adversatur ; 3° quia versio Montensis a Clemente IX et Innocentio XI reprobata est.

Ibid. v, 40 : *Hæc est autem voluntas Patris mei qui misit me, ut omnis qui videt Filium et credit in eum, habeat vitam æternam.* Porro omnes qui credunt in Filium non salvantur. Ergo.

B. Paulus, I Cor. VIII, 11 : *Peribit infirmus in tua scientia, frater, propter quem Christus mortuus est.* Apostolus igitur arbitrabatur illum propter quem Christus mortuus est perire posse, et vult ut de salute ejus anxii simus : atqui tamen nullus esset timendi locus, si Christus pro solis prædestinatis mortuus esset, aut saltem ille propter quem Christus mortuus est perire non posset : ergo.

3° *Testimonio SS. Patrum.* S. Ambros., lib. de Paradiso, cap. 8 : « Venerat Dominus Jesus omnes salvos fa» cere peccatores : etiam circa impios ostendere debuit » suam voluntatem, et ideo nec proditorem debuit præ» terire. »

S. Aug., lib. 2 de Symbolo ad catechiz., cap. 8, inducit Christum Judæos sic alloquentem : « Videtis vulnera quæ » inflixistis ; agnoscite latus quod pupugistis, quoniam » per vos et propter vos apertum est, nec tamen intrare » voluistis. » Unde sic : Judas proditor et ii a quibus Christus crucifixus est non erant prædestinati : atqui juxta S. Ambros. et S. Aug., Christus pro iis mortuus est : ergo.

4° *Auctoritate cleri Gallicani* qui, in comitiis anni 1714,

edidit documentum pastorale, ab aliis epicopis per Galliam dispersis acceptum, in quo legitur : «Dire que Jésus» Christ n'est mort que pour le salut des seuls prédesti» nés, c'est précisément le sens hérétique condamné dans » la cinquième Proposition de Jansénius. » Ergo 4°.

5° *Ratione*. Omnes sperare tenemur vitam æternam per merita Christi nobis promissam esse, et unusquisque dicere potest de Christo : *Dilexit me, et tradidit semetipsum pro me*, Gal. II, 20 : atqui non sumus omnes prædestinati. Ergo 5°, etc.; aliunde, etc. Ergo.

Inferendum est Christum mortuum esse saltem pro omnibus qui aliquando justificantur, licet in justitia non perseverent; nam sola gratia justificantur, et omnis gratia est fructus redemptionis Christi : ergo.

PROPOSITIO SECUNDA.

Certum est Deum velle salutem omnium hominum et Christum pro omnibus mortuum esse.

Prob. Illa propositio habenda est ut certissima quæ probatur Scriptura sacra, conciliis, SS. Patrum testimoniis, et ratione : atqui propositio nostra probatur, etc.

1° *Scriptura sacra*. Rom. VIII, 32 : *Qui proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.*

I Tim. II, 3, 4, 5 et 6 : *Hoc enim bonum est et acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire. Unus enim Deus, unus et mediator Dei et hominum, homo Christus Jesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.*

II Cor. V, 14, 15 : *Charitas Christi urget nos : æstimantes hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt ; et pro omnibus mortuus est Christus.* Unde sic : Ubi Scriptura non distinguit, nec nos distinguere debemus : atqui Scriptura tradit Deum velle omnes salvos fieri, Christum pro omnibus mortuum esse, et nullam exprimit nec insinuat distinctionem ; imo dicit

Christum esse unum mediatorem hominum, sicut unus est Deus, et pro iis mortuum esse qui mortui sunt in Adamo : atqui unus est Deus respectu omnium hominum, et omnes mortui sunt Adamo : ergo Christus pro omnibus mortuus est.

II Petr. III, 9 : *Non tardat Dominus promissionem suam, sicut quidam existimant, sed patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad pœnitentiam reverti.* Nonne sensus horum verborum est Deum salutem omnium velle, et redemptionem Christi omnibus paratam esse? Ergo 1°.

2° *Conciliis*, nempe conciliis adversus Prædestinatianos celebratis, in quibus definitum est non pro solis electis Christum mortuum esse, et æquivalenter, nec obscure, neminem a redemptione ejus exclusum esse; insuper, conc. Trid., sess. 6, c. 2, hæc habet : « Hunc (*Christum*) » proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine » ipsius pro peccatis nostris, non solum autem pro nos» tris, sed etiam pro totius mundi. » Ergo 2°.

3° *SS. Patrum testimoniis*. S. Ambros. in Ps. CXVIII, ait : « Sol justitiæ omnibus ortus est, omnibus venit, » omnibus passus est et omnibus resurrexit. Si quis au» tem non credit in Christum, generali beneficio ipse se » fraudat; ut si quis clausis fenestris, solis radios exclu» dat, non ideo sol non est ortus omnibus quia calore » ejus se ipse fraudaverit. » Nihil expressius desiderari potest, et pro generali voluntate Dei salvandi omnes homines, et pro oblatione Christi, et pro libertate humana. Ergo.

S. Aug., lib. de Spirit. et Littera, cap. 33 : « *Vult Deus* » *omnes homines salvos fieri, et in agnitionem veritatis ve*» *nire ;* non sic tamen ut eis adimat liberum arbitrium, » quo vel bene vel male utentes, justissime judicentur. » Quod cum fit, infideles quidem contra voluntatem Dei » faciunt, cum ejus Evangelio non credunt. » Enarrat. in Psal. XCV, n. 15, ait : « Nam judicabit (Deus) orbem » terrarum in æquitate, non partem, quia non partem » eruit; totum judicare debet, quia pro toto pretium

» dedit. » Idem S. Doctor evidenter habet in pluribus aliis locis. Ergo 3°.

4° *Ratione*. De fide est Christum pro aliis quam prædestinatis mortuum esse : atqui, hoc posito, pro omnibus mortuus est; vel enim pro omnibus mortuus est, vel quidam excludendi sunt : atqui posterius dici non potest; hæc enim exclusio pronuntiari nequit, nisi Scriptura aut traditione innitatur : porro, nec Scriptura nec traditione innititur : ergo 4°, etc.; aliunde, etc. Ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Isai. XLVI, 10 : *Omnis voluntas mea fiet;* et Ps. CXIII, 11 : *Omnia quæcumque voluit, fecit.* Unde sic : Multi homines non salvantur; attamen omnia quæ Deus vult sincere, fiunt. Ergo.

R. Dist. min. Quæ Deus vult sincere voluntate absoluta et efficaci, fiunt, *conc.;* quæ vult conditionaliter, *nego.* Porro Deus vult omnes homines salvos fieri, sub conditione quod sua libertate et gratia sibi oblata recte utantur. Ergo.

Obj. 2°. Matth. XXVI, 28 : *Hic sanguis meus qui pro multis effundetur :* ergo Christus pro multis, non vero pro omnibus mortuus est.

R. Nego conseq. Nam multi pro omnibus hic sumuntur, quia simul sunt omnes et multi. Unde S. Aug., lib. 2 Operis imperfecti contra Julianum, cap. 475 : « Ad hoc » jam responsum est, non repugnare omnibus multos, » quia ipsi omnes non pauci, sed multi sunt. »

Quidam distinguunt textum, dicuntque sanguinem Christi et pro multis efficacia redemptionis effusum fuisse, et pro omnibus in intentione Christi : hoc quidem verum est, et doctrinæ quam tuemur optime congruit.

Obj. 3°. Christus dicit, Joan. X, 15 : *Animam meam pono pro ovibus meis;* et ib. III, 14 et 15 : *Exaltari oportet Filium hominis, ut omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam :* ergo tantum pro ovibus

suis et pro iis qui crediturі sunt mortuus est, non vero pro omnibus.

R. Nego conseq. Certum est quidem illum animam pro ovibus suis posuisse, et in cruce exaltatum fuisse, ut in ipsum credentes vitam habeant; sicut serpens æneus olim exaltatus fuerat in deserto, ut Judæi eum aspicientes, a morsu serpentium sanarentur : at cæteri non excluduntur; imo, supponitur omnes ad fidem vocari ut non pereant. Ergo.

Obj. 4°. Joan. XVII, 9 : *Non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi.* Unde Christus non orat pro mundo, id est, pro peccatoribus mundum constituentibus : atqui Christus non mortuus est pro iis pro quibus noluit orare : ergo non mortuus est pro omnibus.

R. Dist. maj. Christus non orat pro mundo, oratione speciali vitam æternam obtinendi, *conc.;* nullo modo orat, *nego maj.* Quemadmodum enim duplex est gratia, sufficiens et efficax, ita et duplex distinguitur oratio Christi : alia enim specialis et efficax, quæ infallibiliter producit electos, et ideo pro aliis non fit : alia vero inefficax, sed culpa hominum qui gratiis sibi oblatis non recte utuntur. Porro Christus mundum et peccatores ab hujusmodi oratione non exclusit : dicit quippe in eodem capite, ỳ. 21 : *Rogo ut credat mundus quia tu me misisti,* et moriens dicebat : *Pater, dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt,* Luc. XXXIII, 34. Ergo.

Unde dici non potest cum Jansenistis Christum orasse 1° pro quibusdam ut salvi fierent, 2° pro aliis ut crederent, 3° pro aliis ut charitatem haberent, quasi pro cæteris non orasset; oravit enim pro omnibus, licet diversis modis.

Inst. 1°. Christus certo sciebat qui salvandi, quive damnandi forent : atqui pro certo damnandis orare non debuit : ergo.

R. Nego min. Si enim Christus futuram damnationem non prævidisset, orare potuisset pro damnandis, ut eis obtineret gratias ad conversionem et salutem sufficientes : atqui prævisio ejus impedire non potuit quin eas-

dem gratias pro eis petere valeret, siquidem prævisio Dei in liberas hominum actiones non influit : ergo.

Inst. 2°. Pro certo damnatis orare non licet : at non magis licet pro certo damnandis orare, quando ut tales noscuntur, quam pro damnatis : ergo.

R. Nego min. Tamdiu enim licet pro damnandis orare, quamdiu oratio ipsis prodesse potest : atqui, licet prævideantur damnandi, oratio ipsis prodesse potest dum vivunt, siquidem realem habent facultatem ad meliores fruges redeundi, et salutem consequendi, quod jam damnatis impossibile est : ergo.

Obj. 5°. S. Aug., Epist. 217, hæc habet : « Unde manifestum est eos qui huic resistunt perspicuæ veritati, non intelligere omnino qua locutione sit dictum, quod omnes homines vult Deus salvos fieri, cum tam multi salvi non fiant, non quia ipsi, sed quia Deus non vult, quod sine ulla caligine manifestatur in parvulis. » Ergo reipsa Deus non vult sincere omnes salvos fieri.

R. Dist. conseq. Deus sincere non vult, sensu Semipelagiano, omnes salvos fieri, *conc.;* sensu catholico, *nego conseq.* Etenim S. Doctor hic disputat adversus Pelagianos et Semipelagianos, qui volebant 1° gratiam ad salutem omnibus oblatam esse, et unumquemque propriis viribus ea, sine novo Dei auxilio, uti posse ; 2° hanc gratiam secundum merita tribui, ac consequenter initium salutis, non Dei, sed hominis esse ; 3° homines salvandos vel reprobandos fore, non secundum merita aut demerita quæ haberent morientes, sed quæ habuissent si diu vixissent : unde salus parvulorum ante usum rationis decedentium ab operibus quæ gessissent adulti pendebat, juxta ipsos. Porro S. Aug. hos pravos sensus refellit ostenditque gratiam nos prævenire, pro meritis non concedi, et salutem tribuendam esse Deo, qui peccatores *ad seipsum omnipotentissima facilitate convertit, et volentes ex nolentibus facit.* Ideo probat in eadem epistola pro omnibus orandum esse, ut Deus sua misericordia eos ex nolentibus faciat volentes : atqui certe ad orationem pro

omnibus non hortatus esset, si persuasum non habuisset Deum sincere velle omnes salvos fieri : ergo.

Eodem sensu explicandi sunt alii textus S. Aug., S. Prosperi, S. Fulgentii, etc., qui ab adversariis objici solent.

Inst. S. Aug. textum B. Pauli, *omnes homines vult salvos fieri,* considerans, in triplici sensu accipi posse contendit : scilicet 1° eo sensu quod Deus velit omnes salvare qui salvantur, tanquam *diceretur nullum hominem fieri salvum, nisi quem fieri ipse voluerit* (Enchirid. cap. 103) ; 2° eo sensu quod *omnes* posita sit pro generibus, v. g., Judæis, Græcis, barbaris, etc., adeo ut sint electi in cunctis generibus non vero pro individuis (de Correptione et Gratia, cap. 14) ; 3° eo sensu quod, ignorantes quinam sint prædestinati, salutem omnium velle debeamus (ibid. cap. 15). Unde sic : In triplici hac expositione sensus verborum Apostoli ad solos electos restringitur : ergo S. Aug. arbitratus est verba Apostoli de solis electis intelligenda esse.

R. Nego conseq. Nam 1° triplicem interpretationem exponendo, nullam amplectitur : dicit tantum hæc Apostoli verba sic intelligi posse, eosque sensus admisit tanquam possibiles, ut objectiones Pelagianorum prædictis verbis abutentium facilius dilueret. 2° Dici potest S. Doctorem dicta verba ad solos electos restringentem, solam voluntatem consequentem et efficacem exprimere velle, nec ideo voluntatem antecedentem et generalem excludere. 3° Ipse S. Aug. eadem Apostoli verba sensu nostro intelligenda esse, non vero tantum intelligi posse, agnovit in libro de Spiritu et Littera, *ut vidimus supra.* Ergo.

Obj. 6°. Voluntas inefficax arguit imperfectionem in Deo : ergo admitti non potest.

R. Dist. ant. Voluntas inefficax arguit imperfectionem, si inefficacia ejus ex defectu potentiæ veniat, *conc.;* si ex defectu conditionis libero hominis arbitrio relictæ, *nego ant.* Porro inefficacia voluntatis Dei omnes homines salvandi, non provenit ex defectu potentiæ in ipso, sed ex

defectu conditionis quam homo potest libere ponere vel non ponere : ergo.

Insuper, dici potest voluntatem Dei circa salutem omnium hominum stricte inefficacem non esse ; sic enim se habet, ut Deus velit eos gratia recte utentes salvare, et male utentes reprobare : unde qui voluntati ejus resistere videntur sub uno respectu, in ordinem ab ipsa statutum relabuntur, quod sic exprimit S. Aug. Sermone 214 : « Nec credant iniqui Deum non esse omnipotentem, quia » multa contra ejus voluntatem faciunt ; quia et cum fa- » ciunt quod non vult, hoc de iis facit quod ipse vult. » Nullo modo igitur Omnipotentis vel mutant vel supe- » rant voluntatem. »

Inst. 1°. Voluntas inefficax salvandi homines involvit contradictionem : ergo est imperfectio in Deo.

R. Nego ant. Nulla enim est contradictio in eo quod Deus præbeat hominibus media ad salutem sufficientia quibus multi non recte utuntur : atqui in eo consistit voluntas generalis Dei omnes salvandi homines : ergo.

Inst. 2°. Ille sibi contradicit qui vult finem et non vult sincere media ad finem conducentia : atqui ita se gereret Deus, si vellet omnes homines salvos fieri : ergo.

R. Nego min. Deus enim præparavit et offert cunctis hominibus media quibus salvarentur si vellent : ergo volendo finem, vult sincere media ad finem conducentia.

Inst. 3°. Ille non vult sincere media ad salutem conducentia, qui reprobationem jam decrevit : atqui reprobationem eorum qui non salvantur Deus ab æterno decrevit : ergo.

R. Dist. maj. Ille non vult sincere, etc., qui reprobationem voluntate antecedenti decrevit, *conc.* ; qui reprobationem voluntate consequenti decrevit, *nego maj. Eodem sensu distincta minore, nego conseq.* Manifestum est quod Deus illusorie tantum salutem eorum vellet, quorum reprobationem voluntate antecedenti decrevisset : at merito dici potest illum sincere velle, voluntate antecedenti, salutem eorum quorum reprobationem decrevit voluntate consequenti, malis operibus eorum prævisis

innixa ; nam præscientia divina, ex probatis in *Metaphysica*, nullam actibus nostris imponit necessitatem, nec ideo voluntati sinceræ in Deo media ad salutem sufficientia præstandi : ergo.

Inst. 4°. Deus, eo ipso quod gratias salutis efficaces quibusdam concedat, vult cæteros perire : ergo horum salutem non vult sincere.

R. Dist. ant. Vult cæteros perire, voluntate consequenti, quia mediis ad salutem sufficientibus abusuri prævidentur, *conc.* ; voluntate antecedenti, et sine respectu ad eorum opera, *nego ant.* Cur autem gratias efficaces quibusdam Deus concedat et non aliis, est mysterium sapientiæ nobis inscrutabile ; sed ideo affirmari non potest veram existere oppositionem in Deo inter præscientiam ejus relative ad damnandos, et sinceram voluntatem eos salvandi, media ad salutem sufficientia eis subministrando. Ergo.

Inst. 5°. Voluntas antecedens salvandi homines quorum reprobatio prævidetur et decreta est, supponit Deum a prævisis abstrahere : atqui nulla est abstractio in Deo, qui omnia unico intuitu necessario videt : ergo hæc voluntas est illusoria.

R. Dist. maj. Supponit Deum abstrahere, id est, abstrahere nobis videri, *conc.* ; reipsa abstrahere, *nego maj.* Cum enim Deus sit sub omni respectu infinitus, operationes ejus sicut judicia, sunt abyssus multa : eas exhibere non possumus, nisi juxta nostrum concipiendi modum, id est valde imperfecte. Unde actum antecedentem et actum consequentem vocamus qui in ipso sunt simultanei, et tamen ita coordinati, ut nullam contradictionem nullamque imperfectionem arguant.

Si, per impossibile, Deus ignoraret qui salvandi quive reprobandi sunt, et omnibus præberet media quæ nunc eis offert, nonne merito diceretur salutem omnium sincere velle ? atqui divina ipsius præscientia virtutem mediorum quæ præparavit non elidit nec minuit : ergo.

Inst. 6°. Saltem illusorie tantum vult salutem parvulorum apud infideles decedentium, vel in utero materno